

## Cuvânt-înainte

*Lucrarea prezintă soluțiile relevante ale practicii judiciare în materia executării obligațiilor, fiind structurată pe două capitole, corespunzătoare celor două modalități principale de executare a obligațiilor, respectiv executarea directă (în natură) și executarea indirectă (prin echivalent), abordând cu precădere problematica privind interpretarea și aplicarea normelor de drept material care reglementează acest domeniu.*

*Primul capitol reunește spețe care au în vedere aspectele practice referitoare la principiul executării în natură a obligațiilor, plata (ca formă principală de stingere a obligațiilor, împreună cu condițiile sale specifice), executarea silită în natură a obligațiilor de a da, a face sau a nu face, precum și constrângerea debitorului prin intermediul daunelor cominatorii.*

*Al doilea capitol al lucrării este axat pe formele executării prin echivalent (daunele-interese compensatorii și moratorii), condițiile răspunderii civile contractuale (fapta ilicită, prejudiciul, raportul de cauzalitate între faptă și prejudiciu, vinovăția debitorului, punerea în întârziere a debitorului) și modalitățile de evaluare a prejudiciului (evaluarea judiciară, legală și convențională).*

*Unele soluții sunt însoțite de note privind modificările legislative, referiri bibliografice asupra problemei de drept abordate sau comentarii cu privire la anumite aspecte considerate imprecise ori greșit dezlegate.*

*Modalitatea de sistematizare a materiei facilitează accesul cititorului la cazul care îl interesează, lucrarea constituind un instrument de lucru util atât pentru practicienii dreptului, cât și pentru studenții facultăților de drept.*

***Autoarea***

# Cuprins

Listă de abrevieri.....XVII

## Capitolul I

### Executarea directă (în natură) a obligațiilor

<i>Secțiunea 1. Principiul executării în natură a obligațiilor.....</i>	<i>1</i>
1. Obligație de a face neexecutată de către debitor. Cererea creditorului de executare prin echivalent. Condiții.....	1
2. Contract de locațiune. Obligația debitorului de restituire a bunurilor. Situație în care executarea se poate face prin echivalent.....	5
3. Contract de antrepriză. Reziliere. Obligarea debitorului la daune-interese compensatorii. Inadmisibilitatea cumulării acestora cu executarea în natură a obligației.....	6
4. Obligație de întreținere. Imposibilitatea executării în natură. Transformare în bani. Condiții.....	8
<i>Secțiunea a 2-a. Plata.....</i>	<i>9</i>
<i>2.1. Cine poate face plata.....</i>	<i>9</i>
5. Contract de vânzare-cumpărare. Plata prețului de către reprezentantul societății comerciale debitoare. Valabilitate.....	9
6. Obligație de a face. Executarea de către o altă persoană decât debitorul. Condiții.....	13
7. Obligație de a da. Condiții speciale cu privire la cine poate face plata. Capacitatea deplină de exercițiu. Calitatea de proprietar al lucrului ce formează obiectul plății.....	13
8. Contract de vânzare-cumpărare cu clauză de întreținere. Pluralitate de debitori. Obligație de întreținere asigurată doar de către unii dintre debitori. Consecințe.....	14

9. Obligație de întreținere. Caracter strict personal. Consecințe .....	15
10. Contract de întreținere. Substituirea altei persoane în prestarea întreținerii. Lipsa acordului creditorului. Rezoluțiune.....	16
<b>2.2. Cine poate primi plata.....</b>	<b>17</b>
11. Vânzare comercială prin prepus. Prezumția mandatului general pentru toate actele necesare exercițiului comerțului pentru care este dat. Restrângerea mandatului cu privire la încasarea prețului. Inopozabilitate față de cumpărător .....	17
12. Substituirea mandatarului. Plata făcută de debitor către persoana substituită. Valabilitatea plății.....	18
13. Plata făcută către posesorul aparent al creanței. Notificarea debitorului de către cel îndreptățit să primească plata. Înlăturarea bunei-credințe .....	19
14. Cesiune de creanță. Omisiunea notificării debitorului cedat. Plata efectuată către cedent. Valabilitate .....	19
<b>2.3. Obiectul plății .....</b>	<b>20</b>
15. Împrumut de bunuri fungibile. Imposibilitatea restituirii bunurilor de aceeași natură. Plata prin echivalent.....	20
16. Contract de împrumut. Moneda în care se face plata.....	22
17. Contract de arendă. Obiectul plății. Caracter alternativ.....	23
18. Convenție având ca obiect prestarea unei lucrări. Determinarea prețului de către instanța de judecată. Criterii .....	26
<b>2.4. Data plății .....</b>	<b>27</b>
19. Contract de vânzare-cumpărare în care nu s-a prevăzut data plății prețului. Consecințe.....	27
20. Contract de împrumut. Lipsa unei clauze privind data restituirii sumei împrumutate. Consecințe.....	28
21. Contract comercial. Lipsa clauzei privind termenul de plată. Exigibilitate. Data de la care curg daunele-interese moratorii.....	29
22. Plata chiriei restante în cursul procesului. Consecințe asupra capetelor de cerere privind rezilierea contractului și evacuarea chiriașului.....	30

23. Obligație de întreținere. Continuitatea și caracterul succesiv al prestației.....	33
24. Plata cu întârziere. Ordin de plată emis către unitatea bancară. Data până la care se calculează daunele-interese pentru întârziere .....	34
25. Obligație cu termen. Dividende plătibile în rate. Data la care plata devine exigibilă .....	35
26. Contract de vânzare-cumpărare încheiat în formă simplificată. Menționarea termenului de plată în cuprinsul facturii. Consecințe .....	38
27. Obligație de plată afectată de un termen suspensiv incert. Efecte cu privire la exigibilitatea creanței .....	40
28. Vânzarea unei suprafețe de teren. Factură emisă de vânzător pentru diferența de preț constatată la controlul Curții de Conturi. Data scadenței.....	42
<b>2.5. Locul plății.....</b>	<b>44</b>
29. Acțiune în rezilierea contractului pentru neplata prețului. Lipsa unei stipulații contractuale privind locul plății. Aplicabilitatea regulii privind efectuarea plății la domiciliul debitorului. Consecințe.....	44
30. Contract de închiriere. Neindicarea în contract a locului plății chiriei. Neprezentarea proprietarului la domiciliul chiriașului pentru a primi plata. Ineficiența pactului comisoriu expres .....	45
31. Clauză contractuală privind efectuarea plății la casieria creditorului. Plată efectuată prin mandat poștal. Consecințe. Imputația plății .....	46
<b>2.6. Imputația plății .....</b>	<b>47</b>
32. Creanță producătoare de dobânzi. Imputația plății mai întâi asupra dobânzilor .....	47
33. Contract de credit bancar. Plată parțială făcută de garantul ipotecar. Imputația plății mai întâi asupra dobânzilor .....	48
34. Plata cu întârziere a ratelor de asigurare. Consecințe. Imputația plății asupra ratei celei mai vechi .....	50
35. Facturi achitate parțial. Daune-interese pentru întârziere. Inaplicabilitatea regulilor imputației plății .....	52

36. Contract de închiriere. Neplata chiriei la scadență. Penalități de întârziere. Imputația plății mai întâi asupra penalităților .....	57
<i>Secțiunea a 3-a. Executarea silită în natură a obligațiilor.....</i>	<i>59</i>
<b>3.1. Executarea obligațiilor de a da .....</b>	<b>59</b>
37. Contracte de credit bancar. Aplicarea în timp a legii. Caracterul de titlu executoriu.....	59
<b>3.2. Executarea obligațiilor de a face și de a nu face .....</b>	<b>63</b>
38. Contract de locațiune. Obligația locatarului de a restitui bunul. Forme alternative de executare a obligației.....	63
39. Anteccontract de vânzare-cumpărare. Pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act de vânzare-cumpărare. Executare indirectă atipică a obligației de a face asumate de promitentul-cumpărător .....	66
40. Anteccontract de vânzare-cumpărare încheiat sub imperiul Decretului nr. 144/1958. Executarea obligației după abrogarea acestui decret. Inaplicabilitatea dispozițiilor referitoare la autorizația de înstrăinare.....	69
41. Acțiune pentru autorizarea reclamantului de a edifica gardul despărțitor. Litigiu asupra liniei de hotar. Inadmisibilitate .....	71
42. Obligație de a face. Obligarea pârâtului de a demola o scară edificată pe terenul proprietatea reclamantului. Inexistența relei-credițe. Consecințe .....	72
43. Executarea în natură a obligației de a face. Vânzarea apartamentului către titularul contractului de închiriere, în temeiul art. 9 din Legea nr. 112/1995. Condiții.....	74
44. Apartament supus vânzării în temeiul art. 9 din Legea nr. 112/1995. Existența unei promisiuni bilaterale de vânzare-cumpărare. Obligația unității deținătoare de a încheia contract scris de vânzare-cumpărare cu moștenitoarea fostului chiriaș .....	75
45. Obligație de a face. Desființarea construcțiilor edificate nelegal. Caracterul special și derogator al	

dispozițiilor Legii nr. 50/1991 în raport cu prevederile Codului civil .....	76
46. Vânzarea locuințelor construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat. Obligația legală imperativă a unității proprietare de a vinde locuința la cererea chiriașului .....	78
47. Obligație de a face <i>intuitu personae</i> . Acțiunea în obligarea debitorului să execute obligația de prestare a unei meserii. Inadmisibilitate .....	80
<b>3.3. Daunele cominatorii</b> .....	82
48. Obligație de a face care poate fi adusă la îndeplinire prin executorul judecătoresc. Inadmisibilitatea daunelor cominatorii .....	82
49. Servitute de trecere. Punerea în executare a hotărârii judecătorești prin care a fost instituită. Refuzul proprietarului fondului aservit de a-și respecta obligația stabilită prin titlul executoriu. Inadmisibilitatea daunelor cominatorii. Mijloace de ocrotire a dreptului de trecere.....	82
50. Executarea silită a daunelor cominatorii. Transformare în daune-interese compensatorii. Admisibilitate .....	84
51. Natura juridică a daunelor cominatorii. Caracter provizoriu. Lipsa cerinței dovedirii cuantumului daunelor cominatorii .....	85
52. Plata de daune cominatorii. Cerere formulată după intrarea în vigoare a art. 580 <sup>3</sup> C. proc. civ. Lipsa temeiului legal .....	88
53. Reglementarea posibilității obligării debitorului la plata amenzii civile. Admisibilitatea daunelor cominatorii. Limitarea cuantumului în raport cu daunele-interese dovedite .....	90
54. Obligație de a face stabilită pe cale de ordonanță președințială. Imposibilitatea executării. Cerere de executare silită a daunelor cominatorii. Inadmisibilitate .....	96
55. Fond funciar. Obligație de punere în posesie, sub sancțiunea plății de daune cominatorii .....	99

56. Refuzul executării obligației de înmânare a titlului de proprietate sau de punere în posesie. Constrângerea debitorului prin obligarea la plata daunelor cominatorii. Neînălăturarea dreptului persoanei interesate de a pretinde repararea prejudiciului suferit ca urmare a acestui refuz ..... 100
57. Transformarea daunelor cominatorii în daune-interese. Condiții..... 102
58. Notificare formulată în temeiul Legii nr. 10/2001. Refuzul persoanei juridice notificate de a răspunde. Lipsa unei sancțiuni prevăzute de legea specială ..... 104
59. Litigiu de muncă. Obligația angajatorului de a reintegra salariatul pe postul avut anterior desfacerii contractului de muncă. Admisibilitatea daunelor cominatorii. Condiții ..... 107

### Capitolul al II-lea

#### Executarea indirectă (prin echivalent) a obligațiilor

- Secțiunea 1. Daunele-interese* ..... 109
- 1.1. Daunele-interese compensatorii**..... 109
60. Neîndeplinirea obligației de predare a mărfii. Dreptul creditorului de a solicita fie îndeplinirea exactă a obligației, fie plata daunelor-interese compensatorii..... 109
61. Contract de vânzare-cumpărare de acțiuni. Rezoluțiune. Caracter retroactiv. Consecințe cu privire la daunele-interese ..... 110
62. Obligație de reintegrare în postul deținut anterior desfacerii nelegale a contractului de muncă. Cerere de executare silită prin echivalent a daunelor-interese compensatorii. Întreruperea termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită..... 113
- 1.2. Daunele-interese moratorii** ..... 119
63. Natură juridică. Admisibilitatea cumulului daunelor-interese moratorii cu executarea în natură a obligației sau cu daunele-interese compensatorii..... 119

64. Contract de împrumut încheiat sub imperiul Decretului nr. 311/1954. Dobânda legală. Legea aplicabilă .....	120
65. Stabilirea prin lege a nivelului dobânzii legale. Constituționalitate .....	123
66. Preț stabilit în valută. Plata cu întârziere. Obligarea debitorului la plata dobânzii. Admisibilitate .....	125
67. Dreptul de a pretinde dobânzi. Caracter accesoriu. Recunoașterea datoriei. Întreruperea cursului prescripției .....	126
68. Datorie comercială. Regula curgerii de drept a dobânzilor. Justificare .....	128
69. Plata despăgubirii de către asigurător. Substituirea în drepturile asiguratului contra celui răspunzător de producerea pagubei. Data de la care curg dobânzile .....	129
70. Neplata la termen a dividendelor. Dobânzi. Admisibilitate. Distincția față de aportul asociaților la capitalul social .....	132
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile răspunderii civile contractuale</i> .....	134
<b>2.1. Fapta ilicită, prejudiciul, raportul de cauzalitate, vinovăția</b> .....	134
71. Obligație contractuală. Neexecutare. Presumpția de culpă a debitorului. Cerința punerii în întârziere .....	134
72. Actualizarea creanței cu indicele de devalorizare a monedei naționale. Omisiunea creditorului de a solicita executarea silită a creanței. Nerelevanță .....	140
73. Creanță stabilită prin hotărâre judecătorească. Actualizare. Lipsa dovezii existenței unei piedici în calea executării silite. Consecințe .....	141
74. Prejudiciu. Acțiune pentru actualizarea creanței stabilite prin hotărâre judecătorească irevocabilă. Inexistența autorității de lucru judecat .....	143
75. Sultă stabilită prin hotărâre de expedient. Neplata la termenul scadent. Prejudiciul cauzat creditorului. Rata inflației. Data de la care se calculează .....	144
76. Neplata chiriei la scadență. Lipsa unei clauze contractuale privind indexarea chiriei. Actualizarea cu rata inflației. Admisibilitate .....	148



77. Dobânda comercială. Distincția față de prejudiciul constând în dobânda plătită de creditor unei anumite bănci. Dovada raportului de cauzalitate.....	149
78. Contract de transport pe calea ferată. Răspunderea beneficiarului de transport pentru imobilizarea vagonului. Lipsa culpei acestuia. Nerelevanță .....	150
79. Neexecutarea obligației de către debitor. Culpă concurentă a creditorului. Inexistența dreptului creditorului de a solicita despăgubiri în temeiul clauzei penale.....	151
<b>2.2. Punerea în întârziere a debitorului</b> .....	153
80. Contract comercial. Lipsa punerii în întârziere a debitorului. Consecințe.....	153
81. Cererea de chemare în judecată. Efecte cu privire la punerea în întârziere a debitorului .....	154
82. Contract desființat prin faptul uneia din părți. Imposibilitatea executării pe viitor. Inutilitatea punerii în întârziere .....	154
83. Acțiune anulată pentru viciu de formă. Efecte cu privire la punerea în întârziere a debitorului.....	155
84. Obligația de a vinde locuința în temeiul Legii nr. 85/1992. Cerința punerii în întârziere a debitorului. Admiterea excepției prematurității acțiunii. Nelegalitate.....	155
85. Datorie comercială. Curgerea de drept a dobânzilor. Lipsa cerinței punerii în întârziere a debitorului .....	161
<i>Secțiunea a 3-a. Evaluarea despăgubirilor</i> .....	163
<b>3.1. Evaluarea judiciară</b> .....	163
86. Principiul răspunderii pentru prejudiciul previzibil. Excepție. Dolul debitorului.....	163
87. Inexistența în titlul executoriu a unui criteriu în baza căruia executorul judecătoresc să poată proceda la actualizarea creanței. Inadmisibilitatea actualizării pe temeiul art. 371 <sup>2</sup> alin. (3) teza a II-a C. proc. civ. ....	164
88. Creanță stabilită prin hotărâre judecătorească irevocabilă. Actualizare cu rata inflației. Distincție față de dobânda legală. Neîncălcarea autorității de lucru judecat .....	167

<b>3.2. Evaluarea legală</b> .....	169
89. Creanță comercială. Dobânda legală. Natură juridică. Distingția față de daunele-interese compensatorii și clauza penală.....	169
90. Abrogarea Decretului nr. 311/1954. Criteriul de calcul al dobânzii legale până la intrarea în vigoare a O.G. nr. 9/2000 .....	172
91. Creanță scadentă anterior intrării în vigoare a O.G. nr. 9/2000. Dobânda legală. Criteriu de calcul. Neretroactivitate.....	173
92. Daune-interese convenționale. Limitare legală. Condiții.....	176
93. Contract de transport pe calea ferată. Pierderea parțială a mărfii. Despăgubire legală. Excluderea altor daune-interese .....	178
<b>3.3. Evaluarea convențională</b> .....	180
94. Contract de împrumut. Clauză penală. Nelegalitate.....	180
95. Contract de împrumut de consumație. Inadmisibilitatea clauzei penale .....	183
96. Anteccontract de vânzare-cumpărare imobiliară cu clauză penală. Activarea clauzei penale. Dreptul de opțiune al beneficiarului acestei clauze.....	184
97. Clauza de arvună. Distingția față de clauza penală. Caracterul de clauză de dezicere. Condiții.....	187
98. Daune-interese moratorii convenționale. Data până la care se datorează .....	191
99. Penalități de întârziere. Calcularea lor până la data achitării debitului .....	198
100. Clauză penală. Natură juridică. Lipsa consimțământului uneia dintre părți. Consecințe .....	200
101. Contract comercial. Obiecțiuni din partea debitorului cu privire la inserarea clauzei penale. Lipsa acordului de voință al părților contractante....	201
102. Mențiune privind penalitățile de întârziere, făcută pe factură. Lipsa acordului cumpărătorului. Consecințe .....	206
103. Clauză penală. Omisiunea precizării cuantumului penalităților de întârziere. Respingerea cererii creditorului .....	207

104.	Stingerea obligației principale prin plata prețului. Momentul până la care se datorează daunele-interese convenționale pentru întârziere.....	209
105.	Penalități de întârziere. Admisibilitatea cumulului acestora cu executarea obligației prin echivalent.....	210
106.	Penalități de întârziere. Cumulul acestora cu dobânzile comerciale. Condiții .....	216
107.	Daune-interese moratorii stabilite prin contract. Raportare la dobânda practică de o anumită bancă. Prioritatea criteriului de calcul stabilit prin voința părților.....	217
108.	Stingerea, prin compensare, a obligației de plată a prețului. Consecințe cu privire la daunele-interese moratorii rezultând din clauza penală .....	219
109.	Contract de asociere în participațiune. Obligația de plată a cotei-părți din profit. Clauză convențională de evaluare a daunelor-interese moratorii. Admisibilitate .....	220
<b>Index alfabetic .....</b>		<b>223</b>